

3

Použití modulu knihovny

Tipy pro práci s katalogem a přesné vyhledávání fotografií

V této kapitole si blíže popíšeme modul Library (knihovna), zejména použití různých ovládacích prvků a možnosti modulu Library (knihovna) pro procházení snímků v katalogu. Lightroom využívá při tvorbě náhledů cachování, díky čemuž si můžete všechny snímky po importu do katalogu rychle prohlížet. Můžete označit jednotlivé snímky, zvětšovat a zmenšovat si jejich náhledy, zobrazit jich více najednou a porovnávat je vedle sebe. Navíc v Lightroomu 2 to vše lze dělat současně na dvou monitorech, nebo si otevřít druhé okno na hlavní obrazovce.

Také se podíváme na nástroje pro zúžení výběru snímků prostřednictvím označení těch nejlepších či jejich ohodnocení hvězdičkami. Pak můžete v modulu Library použít filtrování a vybrat jen určité snímky nebo své nejoblíbenější a rozhodnout se, které snímky si v katalogu ponecháte, a jak naložíte s těmi, které jste nechali neoznačené nebo jste je označili jako nevhodné pro další zpracování, zamítnuté.

TIP

Když na panely kliknete pravým tlačítkem myši, otevřete kontextovou nabídku, kde si můžete vybrat, které panely se mají zobrazit a které skrýt.

TIP

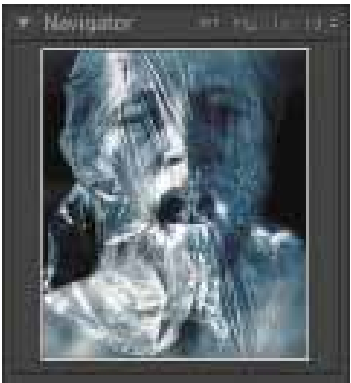
Stisknutím Ctrl+1, 2, 3 atd. můžete přepínat mezi jednotlivými panely. Např. Quick Develop (rychlé vyvolávání) = 1, Keywording (zadávání klíčových slov) = 2, Keyword List (seznam klíčových slov) = 3 atd. První stisknutí klávesové zkratky panel otevře, druhé stisknutí ho zavře.

Panely modulu Library (knihovna)

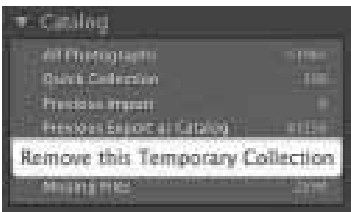
Když je aktivní modul Library, obsah katalogu je zobrazený v hlavním okně v režimu Grid se snímky uspořádanými v mřížce. V režimu Loupe (lupa) je zobrazena jedna zvětšená fotografie. V režimu Compare (porovnání) lze vedle sebe porovnat dvojici snímků. V režimu Survey (přehled) se zobrazí všechny vybrané snímky. Ovládání modulu Library je rozděleno mezi levý a pravý panel (**obrázek 3.1**). Panel Catalog umožňuje rychle procházet obsah celého katalogu, vytvořit rychlou kolekci nebo zobrazit pouze poslední import snímků. Na panelu Folders (složky) je abecední seznam všech složek na určitém disku, které byly přidány do katalogu. Můžete jej použít k vybrání specifické složky, ale jak uvidíte, snímky v katalogu se dají vyhledat i jinými způsoby. Panel Collections (kolekce) umožňuje vybrat skupinu snímků z katalogu a uložit ji jako pojmenovanou kolekci. Každý snímek může být součástí několika kolekcí. V Lightroomu je nově možné vytvořit inteligentní kolekce „Smart Collections“, které automaticky vytvářejí kolekci na základě zadaných kritérií. Stisknutím klávesy B můžete vytvořit také rychlou kolekci, Quick Collection, označených oblíbených snímků. Ty pak zobrazíte kliknutím na Quick Collection (rychlá kolekce) na panelu Catalog (katalog) – neheleďte ji v seznamu kolekcí! Nový pruh Library Filter (filtr knihovny) v horní části hlavního okna kombinuje dřívější panel Find a filtry filmového pásu a umožňuje podrobné vyhledávání podle textu, hodnocení nebo metadat. Můžete katalog filtrovat např. na základě nějakého klíčového slova a zároveň podle hodnocení a typu použitého fotoaparátu. Na panelu Quick Develop (rychlé vyvolávání) lze provést základní úpravy snímku bez nutnosti přepínat do modulu Develop (vyvolávání). Na panelu Keywording (zadáávání klíčových slov) můžete přidat či měnit klíčová slova a použít sady klíčových slov včetně nové adaptabilní sady návrhů klíčových slov, založené na stávajícím výběru snímků. Klíčová slova lze aplikovat přetažením z panelu Keyword List (seznam klíčových slov) na výběr snímků v hlavním okně, přetažením snímků na klíčová slova, nebo vybráním snímků a přidáním klíčových slov na panelu Keywording. Další metadata, jako EXIF, lze zobrazit na panelu Metadata, a můžete zde měnit IPTC data, jako jsou datum, název či copyright.

Obrázek 3.1 Modul Library (knihovna) v režimu Grid (mřížka miniatur) s otevřenými panely.

Obrázek 3.2 Panel Navigator.

Obrázek 3.3 Na panelu Catalog můžete zvolit všechny fotografie (All Photographs), stávající rychlou kolekci (Quick Collection) nebo třeba předchozí importované snímky (Previous Import). Všechny fotografie zobrazí údaj o počtu viditelných snímků a celkový počet snímků v katalogu. Některé z položek zobrazené na panelu Catalog, jsou dočasné kolekce, které lze odstranit vhodnou volbou z nabídky po kliknutí pravým tlačítkem myši.

TIP

Nezapomeňte na panelu Catalog zvolit All Photographs (všechny fotografie), pokud chcete odznačit všechny složky na panelu Folders a přidat novou kořenovou složku.

Panel Navigator (navigátor)

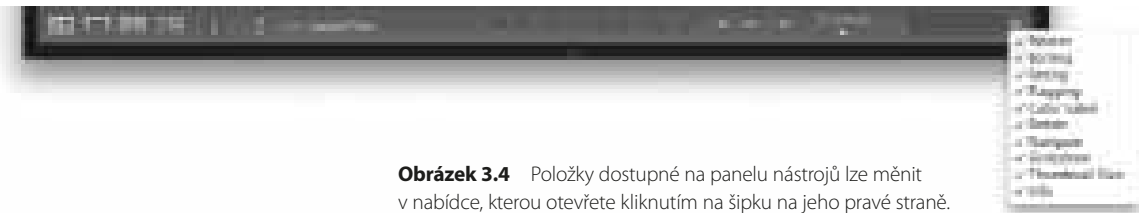
Na panelu Navigator (**obrázek 3.2**) je velký náhled právě vybraného snímku a ovládání pro změnu velikosti zobrazení a výběr zobrazované části snímku (viz strana 88). Náhled se také obnovuje s tím, jak kurzorem přejíždíte přes položky na panelech Folders (složky) a Collections (kolekce). Zobrazí se zde první snímek každé složky, abyste mohli snáze najít tu správnou.

Panel Catalog (katalog)

Zobrazuje informace o katalogu a umožňuje např. rychle vybrat předchozí importované fotografie (Previous Import) nebo snímky ve stávající rychlé kolekci (Quick Collection). Volbou All Photographs (všechny fotografie) zobrazíte všechny snímky v katalogu. Vzpomeňte si na tuto možnost vždy, když budete chtít vyhledávat snímky v celém katalogu. Snadno se na to zapomene, a pak se divíme, proč nic nemůžeme najít. Při práci v Lightroomu se na seznamu objeví i další položky, např. Missing Photos (chybějící fotografie). Některé z položek jsou dočasné a lze je odstranit: klikněte pravým tlačítkem myši, aby se otevřela kontextová nabídka, a zvolte Remove this Temporary collection (odstranit tuto dočasnou kolekci), **obrázek 3.3**.

Panel nástrojů v modulu Library (knihovna)

Výchozí panel nástrojů zahrnuje tlačítka režimů zobrazení (Grid, Loupe, Compare a Survey), nástroj Painter, nastavení třídění (Sort Direction a Sort Criteria), nastavení velikosti miniatur (Thumbnails) a okno Info. Můžete jej upravit přidáním položek Rating, Flagging, Color Labels, Rotate, Navigate a Slideshow (viz obrázek 3.4) – panel nástrojů lze pro režimy zobrazení Grid a Loupe nastavit individuálně. Je užitečné mít panel nástrojů viditelný, ale můžete jej skrývat a odrývat klávesou T.

Obrázek 3.4 Položky dostupné na panelu nástrojů lze měnit v nabídce, kterou otevřete kliknutím na šipku na jeho pravé straně.

Panel Folders (složky)

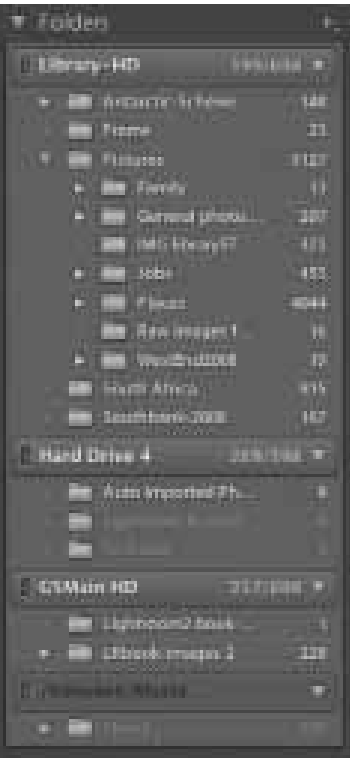
Panel Folders slouží ke správě všech složek, které tvoří katalog. Je potřeba mít na paměti, že v katalogu může být pouze jedna zdrojová verze snímku. To znamená, že nemůžete dělat kopie zdrojového souboru nebo zdrojový snímek zařadit do více než jedné složky. Po importování do Lightroomu lze snímky seskupit do složek jakkoliv chcete (pokud jsou uloženy na jednom disku). Jakékoliv změny ve struktuře složek provedené v Lightroomu se odrazí i na systémové úrovni. Hierarchie systémových souborů a složek vždy odpovídá uspořádání složek na panelu Folders. Když přesunete nebo přejmenujete složky na systémové úrovni, Lightroom změny nepozná a panel Folders (složky) je potřeba aktualizovat ručně. Na **obrázku 3.5** je vidět abecední uspořádání složek na jednotlivých discích. Můžete měnit hierarchii složek a volně snímky přesouvat mezi složkami. Panely jednotlivých disků lze sbalit, takže lze snadno zobrazit složky pouze na určitém disku. Více o katalogu a složkách se dočtete na straně 219.

Library Filter (filtr knihovny)

Library Filter (**obrázek 3.6**) umožňuje vyhledávání podle názvu souborů, popisku, metadat atd. Attribute je obdobou filtrování na filmovém pásu, zatímco část Metadata nahrazuje dřívější levý panel Metadata Browser. Jde tedy o kompaktnější řešení než v Lightroomu 1, kde bylo na panelu Keyword Tags nutné procházet všechna klíčová slova, abyste našli ta, podle kterých jste chtěli snímky filtrovat. Při této nové metodě se okruh vyhledávání zužuje s tím, jak postupně upřesňujete kritéria. Nevýhodou je, že Library Filter zabírá místo v hlavním zobrazovacím okně, ale můžete jej skrývat a odkrývat klávesou \.

Obrázek 3.6 Nový Library Filter (filtr knihovny).

Obrázek 3.5 Na panelu Folders (složky) je abecední seznam složek importovaných snímků. Zelené světlo u názvu disku značí, že je disk připojený a je na něm hodně volného místa. Číslo za názvy disků udává množství volných GB a celkovou kapacitu. Pokud je disk odpojený, jeho název je nevýrazný. Pokud je nevýrazná některá složka, znamená to, že je přerušený odkaz na některý snímek.

TIP

Když při kliknutí na položky Text, Attribute a Metadata podržíte Shift nebo Ctrl, přidáte příslušné panely k těm již otevřeným, namísto abyste mezi nimi přepínali. Když na ně znovu kliknete při stisknutí klávese Shift nebo Ctrl, postupně je zavřete a vrátíte se k zobrazení jednotlivých panelů.

TIP

Klávesou P označíte snímek jako schválený.
Klávesou X označíte snímek jako zamítnutý.
Klávesou U zrušíte označení snímku.
Klávesou ` (obrácený apostrof, na anglické klávesnici pod znakem tilda ~) snímek schválíte nebo jeho označení zrušíte.
Klávesami Ctrl+šipka nahoru zvýšíte status snímku, klávesami Ctrl+šipka dolů jej snížíte v rozmezí hodnot: vybráno (Pick) – neoznačeno – zamítnuto (Rejected).

TIP

Stisknutím Ctrl+Alt+A vyberete všechny schválené snímky, stisknutí Ctrl+Alt+Shift+D odznačí všechny snímky bez označení.

Obrázek 3.37 V nabídce Library (knihovna) můžete použít příkaz Refine Photos (zpřesnit fotografie). Otevře se dialogové okno s upozorněním, že pokud příkaz potvrdíte, Lightroom automaticky označí snímky bez označení jako zamítnuté a zruší označení dříve schválených snímků. Účelem je snímky postupně protřídit a (poněkud rázně) omezit výběr až na ty poslední zbylé.

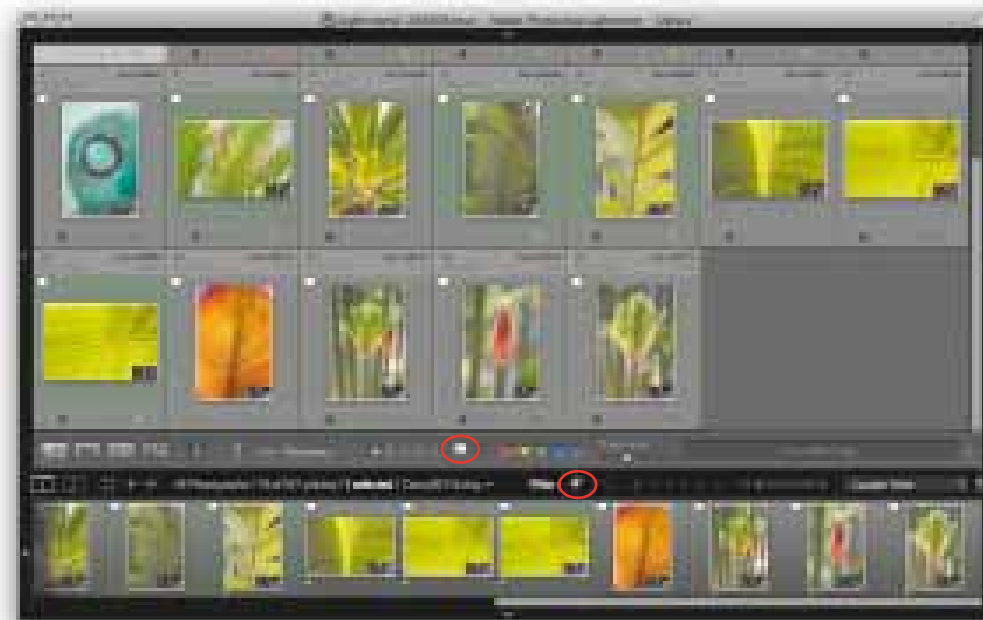
Upřesnění výběru snímků

Hodnocení a označení schválených a zamítnutých snímků

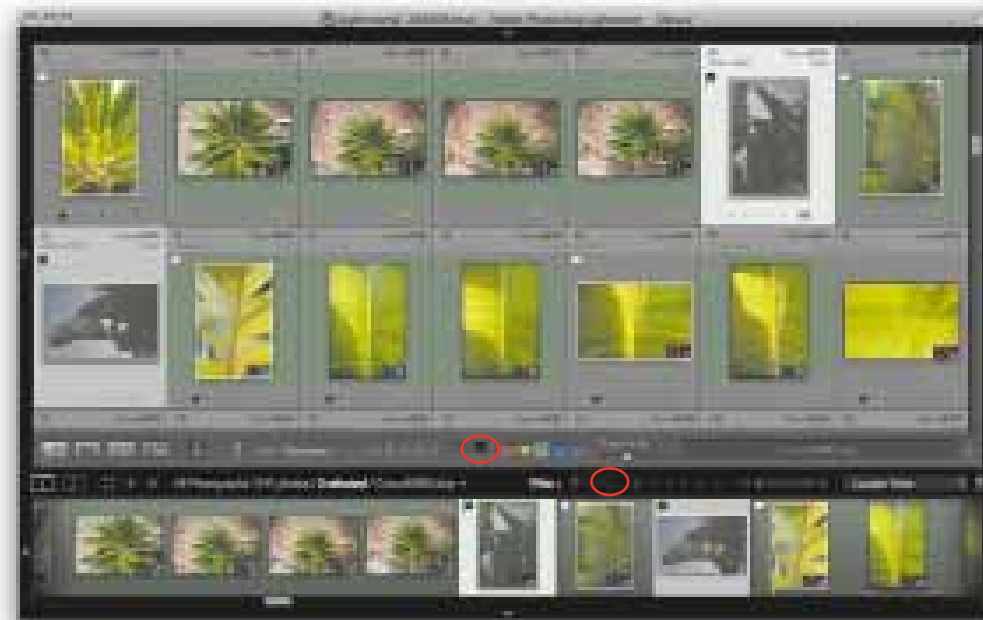
Dalším krokem při správě snímků je jejich hodnocení podle toho, jak se vám líbí. Hodnocení se většinou používá k rychlému označení nejlepších pořízených snímků. V dobách filmu byste označili snímky, které stojí za to si ponechat, křížkem, a ty nejlepší dvěma křížky. Stejně lze k roztřídění čerstvě pořízených snímků použít systém hodnocení v Lightroomu. Ikony praporek na panelu nástrojů slouží k prostému označení schválených a zamítnutých fotografií. U **obrázku 3.37** se dočtete, jak použít příkaz Refine Photos (zpřesnit fotografie). Potom můžete pomocí **filtrování** na panelu nástrojů (**obrázek 3.38**) zobrazit jen schválené snímky. Při tomto jednoduchém přístupu ano/ne označíte snímky, které se vám líbí, kliknutím na tlačítko Flag as Pick (označit vlajkou) na panelu nástrojů (nebo stisknutím klávesy P). Pak můžete na filmovém pásu kliknout na tlačítko Flagged Only (pouze označené vlajkou), aby se zobrazily jen schválené snímky (**obrázek 3.39**). Kliknutím na tlačítko Set as Rejected (nastavit jako zamítnuté) nebo klávesou X označíte snímky jako zamítnuté (jejich miniatury budou nevýrazné) a pak můžete zobrazit pouze tyto kliknutím na tlačítko Rejected Photos Only (pouze zamítnuté) (**obrázek 3.40**). Nabízí se otázka, co dělat se zamítnutými snímky. Někteří jsou toho názoru, že by se měly smazat, ale já jsem proti, protože nikdy nevíte, kdy se nějaký zamítnutý snímek může hodit; mažu zásadně pouze ty snímky, u kterých nebleskl blesk při fotografování. Klávesou U můžete označení schválené či zamítnuté fotografie zrušit. Na filmovém pásu je také tlačítko Unflagged Photos Only (pouze neoznačené vlajkou), abyste mohli zobrazit pouze snímky bez označení.

Obrázek 3.38 Bližší pohled na filtry na filmovém pásu. Vlajky lze použít současně, což znamená, že můžete kliknout na každou z nich, aby se ukázaly či skryly schválené, neoznačené a zamítnuté snímky. V tomto příkladě jsou aktivní pouze tlačítka pro zobrazení schválených a zamítnutých snímků, takže se zobrazí všechny snímky kromě těch, které nemají žádné označení.

Obrázek 3.39 Použijte tlačítko Flag as Pick (označit vlajkou) nebo stiskněte P či ` – viz tip na stránce vlevo – k označení oblíbených snímků. Na filmovém pásu dole jsem klikl na tlačítko Flagged Only (pouze označené vlajkou), abych viděl jen schválené snímky.

Obrázek 3.40 Použijte tlačítko Set as Rejected (označit jako zamítnuté) nebo stiskněte X k zamítnutí snímku. Chcete-li zobrazit jen zamítnuté snímky, klikněte na příslušné tlačítko na filmovém pásu.

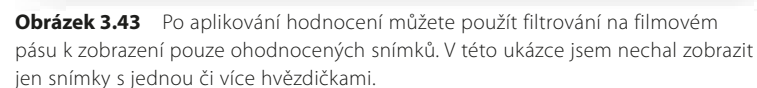
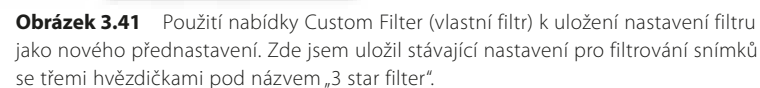
Hodnocení lze přidělit více snímkům najednou. Stačí snímky vybrat v režimu Grid nebo na filmovém pásu a pak hodnocení přidělit klávesovou zkratkou nebo prostřednictvím nabídky Photo > Set Rating (Fotografie > Nastavit hodnocení). Hodnocení se dá přidělit také kliknutím na tečky pod miniaturami. Tuto metodu ale nedoporučuji, protože může být nešikovná, obzvlášť na velkém monitoru s vysokým rozlišením, kde jsou tečky těsně. Vůbec nejrychlejší je použít k hodnocení klávesy.

Kliknutím na poslední hvězdičku již přiděleného hodnocení je vynulujete (např. když má snímek dvě hvězdičky a kliknete na tu druhou). Hodnocení můžete měnit také kliknutím na hvězdičku a tažením.

Označení schválených a zamítnutých snímků stačí k základnímu rozřídění snímků, ale podle mě je nejlepší snímky hodnotit hvězdičkami pomocí kláves 0 až 5. (Na **obrázku 3.41** je ukázáno, jak uložit přednastavení filtru.) Hodnocení můžete také zvýšit pravou hranatou závorkou], nebo snížit levou hranatou závorkou [(**obrázek 3.42**) – *chce to ale anglickou klávesnici!*

Pomocí hodnocení hvězdičkami můžete vyjádřit, jak je snímek důležitý. Při prvním prohlížení sady snímků např. můžete těm „schváleným“ přidělit jednu hvězdičku a pak hodnocení upřesnit. Na **obrázku 3.43** vidíte, jak jsem použil filtrování podle hodnocení na panelu nástrojů, aby se v hlavním okně zobrazily pouze snímky s jednou a více hvězdičkami. Při druhém prohlížení pak můžete snímkům, které se vám líbí nejvíc, přidělit dvě hvězdičky, a těm, na které změníte názor, dát nulové hodnocení.

V Lightroomu můžete hodnotit na stupnici 0 až 5. Doporučuji ponechat nulové hodnocení snímkům, které budete posuzovat až časem, nebo které nestojí za další úvahu, a dát jednu hvězdičku snímkům, které nejsou vyloženy na odpis. Při druhém prohlížení dávám dvě hvězdičky snímkům, které se mi obzvlášť líbí a jsou kandidáty do finálního výběru. Později třeba označím třemi hvězdičkami finální výběr, ale vyšší hodnocení neuděluji snadno, abych měl rezervu pro označení důležitějších snímků. V současnosti mám dost velký katalog fotografií, který se v příštích 10–20 letech jistě rozroste. Proto uděluji 4 až 5 hvězdiček s opatrností. Vysoké hodnocení by měly dostat jen skutečně skvělé snímky do portfolia.

Obrázek 3.42 Nejpohodlnější je přidělovat snímkům při jejich procházení hodnocení klávesami 0 až 5 (stisknete Shift+0 až 5, abyste přidělili hodnocení a přešli na další snímek). Nebo použijte klávesu] pro zvýšení a klávesu [pro snížení hodnocení (chce to ale přepnout na anglickou klávesnici); stisknutím 0 se hodnocení vynuluje.